

Kerncijfers politie bij het tweede Halfjaarbericht 2022

Hoe ontwikkelt de Nederlandse politie zich en welke trends zijn daarin te zien? Onderstaande kerncijfers over de politie geven daar meer inzicht in. Achtereenvolgens komen de thema's 'Politie en de samenleving', 'De toerusting van de politieorganisatie' en 'De ontwikkeling van de taakuitvoering en het werkaanbod' aan de orde. Dit overzicht verschijnt twee keer per jaar en wordt aan het 'Halfjaarbericht politie' toegevoegd.

In verband met de oprichting van de Nationale Politie in 2013 is dat jaar, zoveel mogelijk, als startpunt genomen. De grafieken zijn gebaseerd op de meest recente gegevens uit verschillende bronnen, zoals cijfers van data.politie.nl, het CBS en jaarverantwoordingen en begrotingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid en van de politie.

Vakken gemarkeerd met een driehoek bevatten nieuwe of geactualiseerde informatie t.o.v. het eerste halfjaarbericht van dit jaar.

Politie en de samenleving

Slachtofferschap

Er is sprake van een dalende trend van misdrijven. Het aantal Nederlanders dat in de Veiligheidsmonitor aangeeft slachtoffer te zijn geweest van een gewelds-, vermogens- of vandalismedelict neemt ook af. In 2021 geeft 17,1 procent van de Nederlanders aan slachtoffer te zijn geweest van één of meerdere gewelds-, vermogens- of vandalismedelicten. Dit is een daling ten opzichte van het percentage in 2019.

Bij cybercrimedelicten is juist een aantal jaar een stijging waarneembaar: in 2021 geeft 16,9 procent van de Nederlanders aan slachtoffer te zijn geweest. Online oplichting en fraude komt het meest voor, gevolgd door hacken, online bedreiging en intimidatie.

Bron: Veiligheidsmonitor

Onveiligheidsgevoel

De afgelopen jaren is het percentage van mensen dat aangeeft zich weleens onveilig te voelen in de buurt afgenomen. In 2021 is dit percentage vergelijkbaar met het percentage van 2019. Daarbij voelde 2% van de bevolking zich in 2021 vaak onveilig in eigen buurt.

Voelt zich weleens onveilig in eigen buurt

* De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2021 is vernieuwd. Om de cijfers van 2021 te kunnen vergelijken met voorgaande jaren zijn (waar mogelijk) de cijfers van 2013 t/m 2019 omgerekend zoals door het CBS aangegeven.

Bron: Veiligheidsmonitor

Geweld Door Politieambtenaren (GDPA)

In 0,12% van de incidenten werd geweld door politieambtenaren toegepast

Ieder politieoptreden is erop gericht om situaties te de-escaleren. Het gebruik van geweld vormt voor de politie het laatste redmiddel. Door de aard van het politiewerk doen er zich altijd situaties voor waarin de politie genoodzaakt is geweld toe te passen.

In 2021 was de politie vaker dan in 2020 genoodzaakt om geweld in te zetten. Bij 18.477 incidenten, 0,12% van het totaal aantal incidenten, werd geweld door politieambtenaren toegepast.

55% van de geweldstoepassingen betreft fysiek geweld

De meest toegepaste vorm van geweld is fysiek geweld (55%) dat onder meer bestaat uit het toepassen van controletechnieken, duwen en trekken. Als met fysiek geweld het beoogde doel niet kan worden bereikt kunnen er ook geweldsmiddelen worden ingezet, waaronder het vuurwapen (8%), pepperspray (4%) en de uitschuifbare wapenstok (5%).

Bron: politie.nl

Geweld Tegen Politieambtenaren (GTPA)

In 2021 is het aantal geweldsincidenten tegen politieambtenaren toegenomen met 3% ten opzichte van het aantal incidenten in 2020.

Drie meestvoorkomende geweldsincidenten (2021)

In 2021 betrof bijna driekwart (74%) van de aanleidingsincidenten belediging, wederspanningheid en woedelijke bedreiging.

Belediging: 5.858; Wederspanningheid*: 2.694; Bedreiging woedelijk: 1.043

*Als gevolg van registratie kunnen cijfers na het verstrijken van het jaar nog wijzigen.

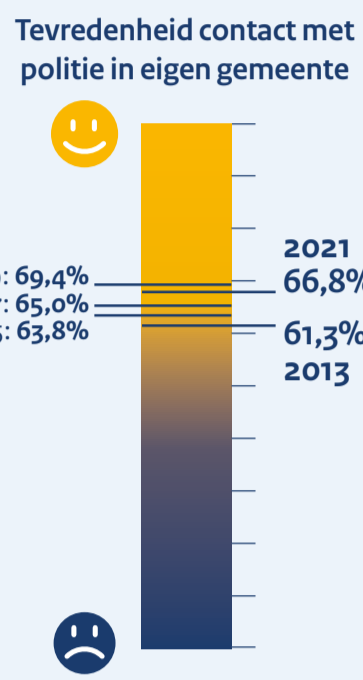
*Wederspanningheid: dit is geweldadig verzet tegen een politieambtenaar, bijvoorbeeld tijdens een aanhouding

Bron: politie.nl

Contact met de politie

Het aantal Nederlanders dat contact heeft met de politie in de eigen gemeente neemt af. In 2021 is de tevredenheid over het laatste contact afgenomen ten opzichte van 2019. Het gaat bij deze contacten bijvoorbeeld om een melding of aangifte van een delict, een bekeuring of waarschuwing, of een praatje met een agent op straat.

Tevredenheid contact met politie in eigen gemeente

Bron: Veiligheidsmonitor

Tevredenheid over het functioneren van de politie in de eigen buurt

De tevredenheid over het functioneren van de politie in de eigen buurt was in de afgelopen jaren toegenomen en is in 2021 gedaald.

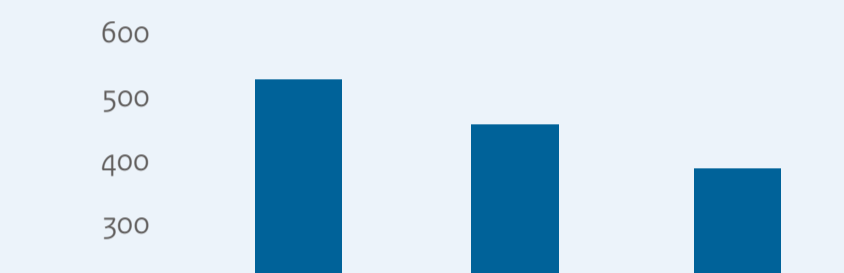
In de Veiligheidsmonitor is aan alle respondenten gevraagd hoe tevreden of ontevreden ze zijn over het functioneren van de politie in de buurt. In 2021 is ruim een op de drie (37 procent) (zeer) tevreden, 8 procent is (zeer) ontevreden, 28 procent is niet tevreden en niet ontevreden. Nog eens 28 procent geeft aan dit niet te kunnen beoordelen.

* De vragenlijst van de Veiligheidsmonitor 2021 is vernieuwd. Om de cijfers van 2021 te kunnen vergelijken met voorgaande jaren zijn (waar mogelijk) de cijfers van 2013 t/m 2019 omgerekend zoals door het CBS aangegeven.

Bron: Veiligheidsmonitor

Disciplinaire onderzoeken

Disciplinaire onderzoeken zijn interne onderzoeken die uitgevoerd worden omdat er een vermoeden is van ongeleed plichtsverzuim door politieambtenaren. In vergelijking met 2020 zijn er in 2021 minder disciplinaire onderzoeken uitgevoerd.

Bron: Jaarverantwoording politie 2019, 2020, 2021

Drie meestvoorkomende overtredingen die tot disciplinaire maatregelen leiden (2021)

In 2020 viel ruim driekwart van de opgelegde disciplinaire maatregelen binnen deze drie categorieën.

Bron: Jaarverantwoording politie 2021

Ontvangen klachten

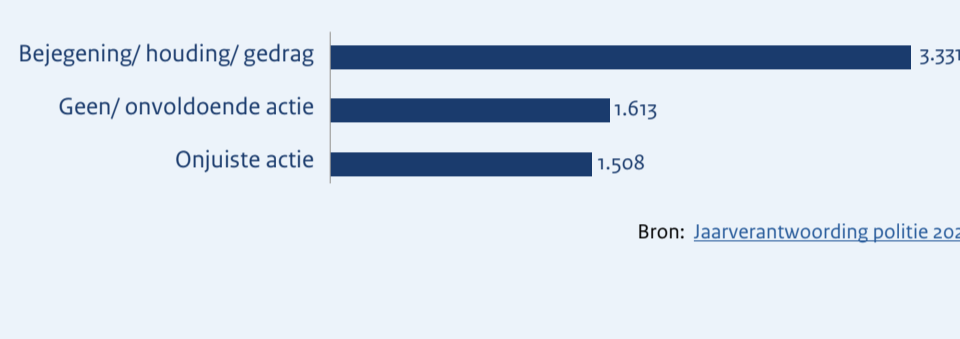
10.322 klachten in 2019; 13.326 klachten in 2020; 14.270 klachten in 2021

Burgers kunnen een klacht indienen over het optreden van politieagenten. De klachtbehandeling door de politie is gericht op het herstellen van vertrouwen van burgers in de politie, op het leren van klachten en op imagoverbetering. De afgelopen jaren is er een toename van het aantal klachten ten aanzien van de politie. Kanttekening: niet alle klachten zijn ontvankelijk en zullen dus ook niet allemaal door de politie in behandeling worden genomen.

Bron: Jaarverantwoording politie 2019, 2020, 2021

Drie meestvoorkomende klachten (2021)

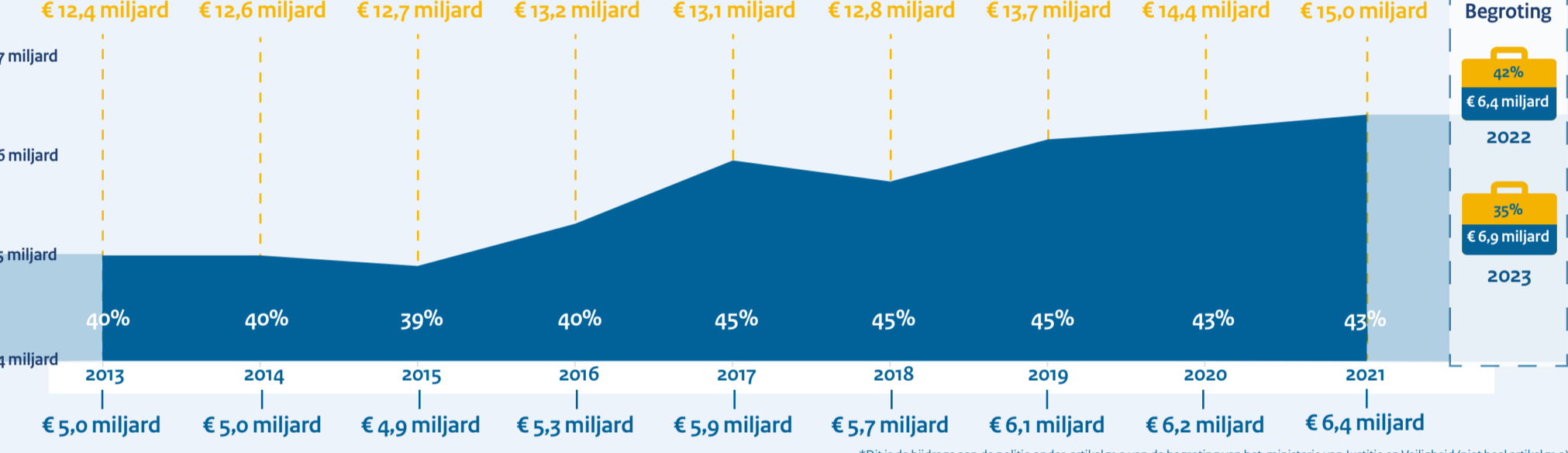
De meeste ontvangen klachten in 2021 van burgers over de politie hadden betrekking op bejegening/houding/gedrag (23% van het totaal), gevolgd door geen/onvoldoende actie (11%) en onjuiste actie (11%). Ook in 2020 waren dit de meest prominente klachtenrubrieken.

Bron: Jaarverantwoording politie 2021

De toerusting van de politieorganisatie

Uitgaven ministerie van Justitie en Veiligheid (waarvan deel naar de politie)*

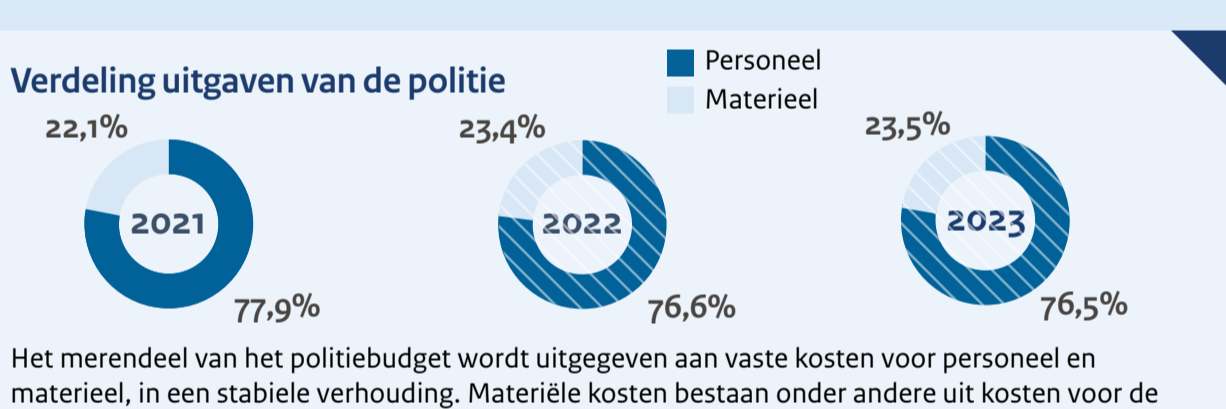

* Dit is de bijdrage aan de politie onder artikel 31.2 van de begroting van het ministerie van Justitie en Veiligheid (niet heel artikel 31.2)

De afgelopen jaren gaat bijna de helft van de uitgaven van het ministerie van Justitie en Veiligheid naar de politie. In 2021 ging 6,4 miljard euro, 43% van de uitgaven van het ministerie van Justitie en Veiligheid naar de politie. In de meest recente begroting is een soortgelijke opbouw berekend. Het

geld dat de politie juist te beschikking staat, is sinds de start van de Nationale Politie sterk toegenomen. Deze toename wordt de komende jaren ook bestendigd, zoals te zien is in de meest recente begroting. Vanaf 2023 is er extra geld voor ondermijning en veiligheid beschikbaar.

Verdeling uitgaven van de politie

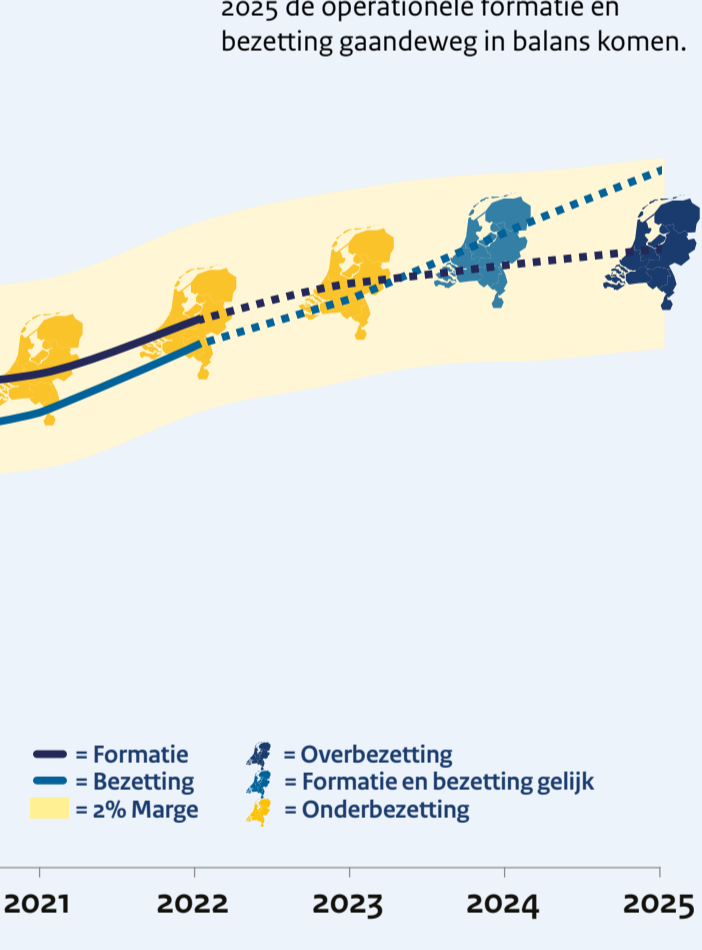

Het merendeel van het politiebudget wordt uitgegeven aan vaste kosten voor personeel en materieel, in een stabiele verhouding. Materiële kosten bestaan onder andere uit kosten voor de fysieke politiebureaus, vervoersmiddelen en ICT. Personeelskosten bestaan uit kosten voor salaris, opleiding en vorming, inhuur en mutaties personeelsvoorziening. De meest recente begroting beoogt een verschuiving ten gunste van de materiële uitgaven.

Bron: Jaarverantwoording politie 2021, Begroting en beheerplan politie 2023-2027

Bezettinggraad operationeel personeel (inclusief aspiranten)

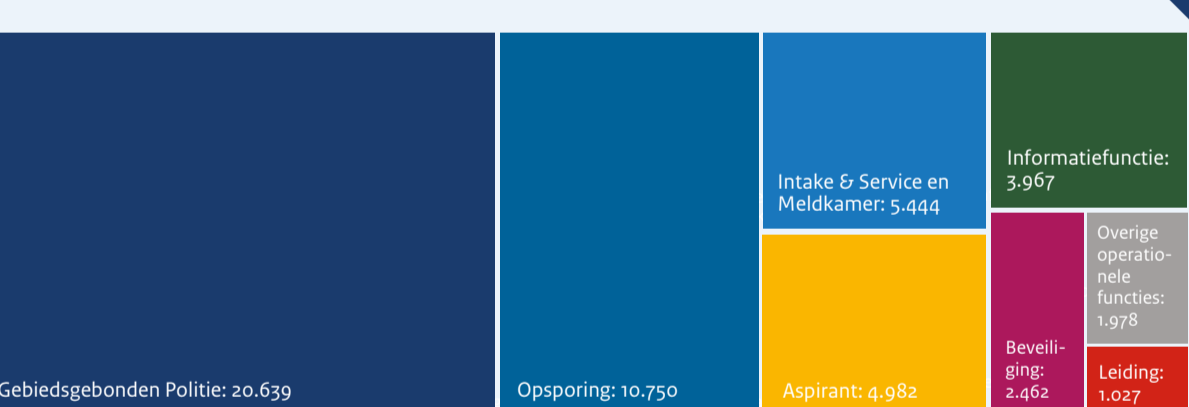
Als gevolg van de intensivering van het kabinet Rutte III is de operationele formatie van de politie verder verhoogd. Deze stijging zet zich tevens verder voort. De noodzakelijke afbouw van de onderbezetting die was ontstaan, is reeds omgebogen naar een duurzame stijging van de bezetting. Er is thans nog sprake van onderbezetting, maar volgens de prognose zullen in de loop van 2024-2025 de operationele formatie en bezetting gaandeweg in balans komen.

Bron: Jaarverantwoording politie (2013-2021) & Begroting en Beheerplan politie 2023-2027

Operationeel politiepersoneel in personeelscategorieën: bezetting

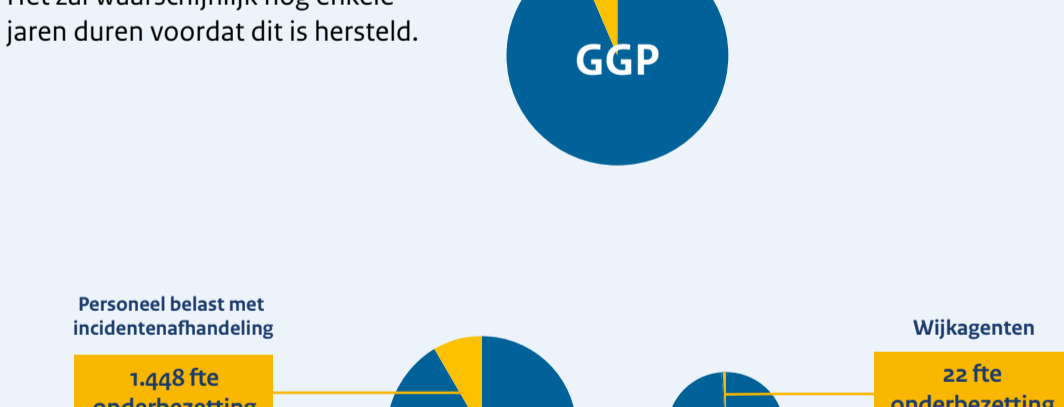
Om de indeling van het operationeel politiepersoneel te kunnen tonen worden de werksoorten 'opsporing' en 'informatiefunctie' ingedeeld naar Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie (LNF) functies en niet meer, zoals in eerdere communicatie wel het geval was, gedefinieerd volgens het Inrichtingsplan van 2012. Op deze wijze kan er inzicht worden geboden in hoeveel fte operationele politieambtenaren werkzaam zijn binnen deze werksoorten.

Bron: politie (peildatum: 31-08-2022)

Bezetting Gebiedsgebonden Politie (GGP)

In veel teams is nog altijd sprake van onderbezetting, met name bij de GGP in de basisteams (agenten die aanwezig zijn in de wijk en aanspreekbaar zijn voor de burger). Meer specifiek zit de onderbezetting voornamelijk bij het personeel dat belast is met incidentenafhandeling. Het zal waarschijnlijk nog enkele jaren duren voordat dit is hersteld.

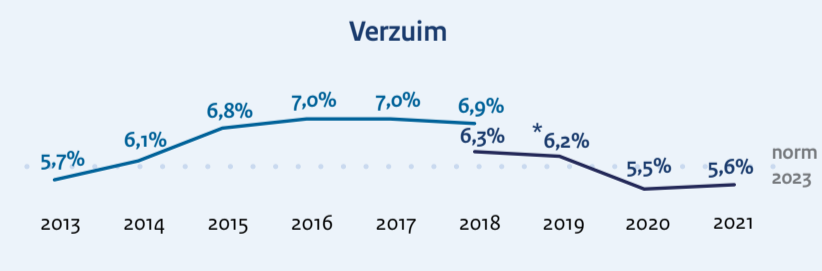

Bron: politie (peildatum: 31-08-2022)

Verzuim

In 2021 betrof het totale verzuim 5,6% (12-maands gemiddelde en berekening conform de CBS-methode).

Ten opzichte van 2020 is het ziekteverzuim in 2021 nagenoeg stabiel gebleven. Een tussentijdse rapportage geeft een stijging weer tot 6,5% van het verzuim over de periode september 2021 t/m augustus 2022. De politie komt hiermee boven de norm van 5,0% verzuim. Deze norm is gesteld voor 2023.

* Met ingang van 1 januari 2019 is de politie overgegaan op de berekening zoals het CBS die hanteert. In deze nieuwe methode wordt verzuim langer dan 142 weken niet meegenomen. Als gevolg daarvan wordt met ingang van 2019 een lager verzuimpercentage getoond.

Bron: Jaarverantwoordingen politie

De ontwikkeling van de taakuitvoering en het werkaanbod

Reactietijd prio-1 meldingen 112

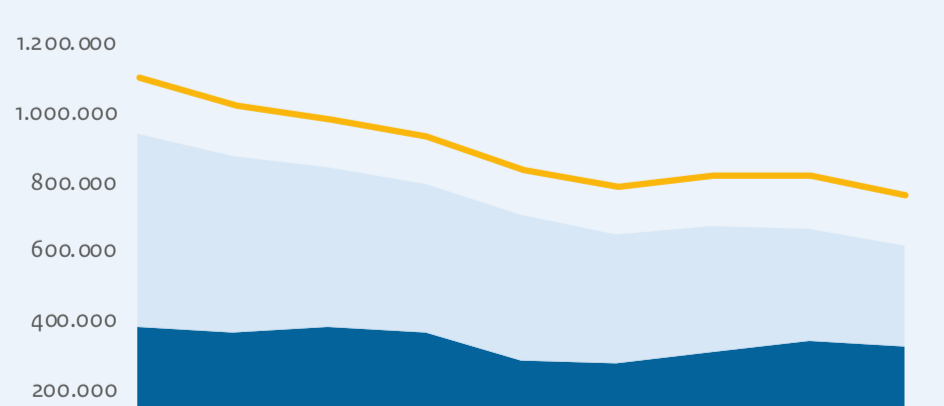
Het landelijk aantal prio-1-meldingen is in 2021 (totaal 284.909) licht gestegen ten opzichte van het totaal in 2020 (279.312). Dit aantal betreft de prio-1-meldingen dat via de regionale meldkamers zijn binnengekomen en waar inzet op is gepleegd. Bij 84% van het landelijk aantal prio-1-meldingen is de politie de afgelopen jaren binnen 15 minuten ter plaatse.

Bron: data.politie.nl

Misdrijven & aangiften

Geregistreerde misdrijven zijn strafbare feiten die zijn vastgesteld in het Wetboek van Strafrecht of in andere wetten en welke door de politie worden vastgelegd in een proces-verbaal. Na een aantal jaar een afname te hebben gezien van het aantal geregistreerde misdrijven, is er nu sprake van meer stabiliteit. Deze daling is vergelijkbaar met de daling in het aantal aangiften. Wel neemt het aandeel internetaangiften toe. Dit is in 2021 gestegen van 51,6%, naar 53,0%. De eerder geconstateerde daling van internetaangiften was deels te verklaren door de invoering van de tweetraps-authenticatie in 2017. Dat heeft zich nu weer hersteld.

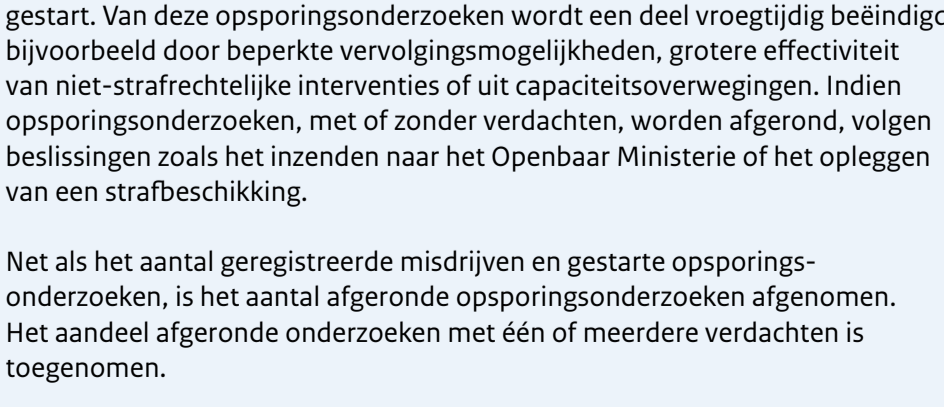

Bron: data.politie.nl

Strafrechtelijk werk

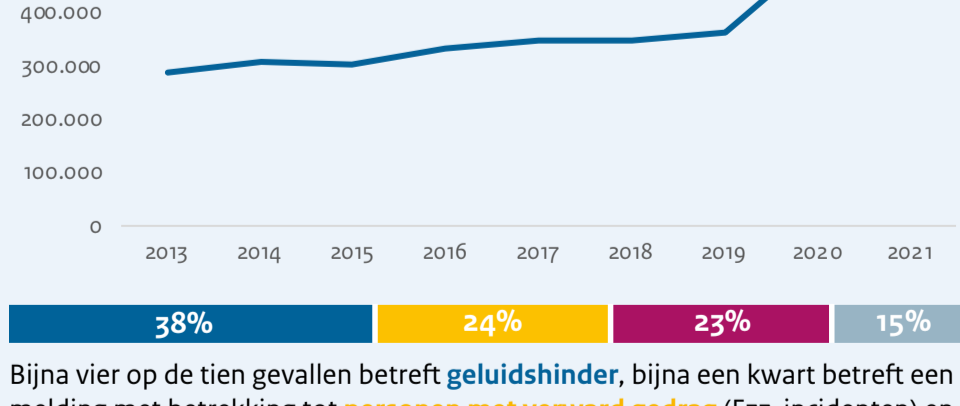
Onderstaande informatie verschaft inzicht in een deel van het strafrechtelijke werk van de politie in de periode 2015-2021. Voor ongeveer de helft van het totale aantal geregistreerde misdrijven is het niet mogelijk om naar aanleiding van het misdrijf een opsporingsonderzoek te starten, omdat er opsporingsindicaties ontbreken (zoals een getuige, mogelijke verdachten of camerabeelden). Voor ongeveer 50% van het totaal aantal geregistreerde misdrijven wordt naar aanleiding van het misdrijf een opsporingsonderzoek gestart. Van deze opsporingsonderzoeken wordt een deel vroegtijdig beëindigd, bijvoorbeeld door beperkte vervolgingsmogelijkheden, grotere effectiviteit van niet-strafrechtelijke interventies of uit capaciteitsoverwegingen. Indien opsporingsonderzoeken, met of zonder verdachten, worden afgerond, volgen beslissingen zoals het inzetten naar het Openbaar Ministerie of het opleggen van een strafbeschikking.

Net als het aantal geregistreerde misdrijven en opsporingsonderzoeken - onderzoekers, is het aantal afgeronde opsporingsonderzoeken. Het aandeel afgeronde onderzoeken met één of meerdere verdachten is toegenomen.

Overlast

In 2020 en 2021 is de totale geregistreerde overlast sterk toegenomen ten opzichte van eerdere jaren. Overlast is een situatie, waarin er hinder wordt ondervonden van een toestand, persoon, object of iets anders. In de coronajaren 2020 en 2021 vond er een grote toename plaats van geluidshinder, anders dan afkomstig van een horecagelegenheid of legaal evenement. Ook de overlast door jeugd is in deze jaren toegenomen. Overlast door verwarde personen neemt al jaren toe.

Bijna vier op de tien gevallen betreft geluidshinder, bijna een kwart betreft een melding met betrekking tot personen met verward gedrag (E33-incidenten) en nog eens bijna een kwart is naar aanleiding van overlast door jeugd. De overige categorieën (totaal 15%) bestaan uit overlast door alcohol/drugs, zwerwers en openbare dronkschap.

Bron: data.politie.nl

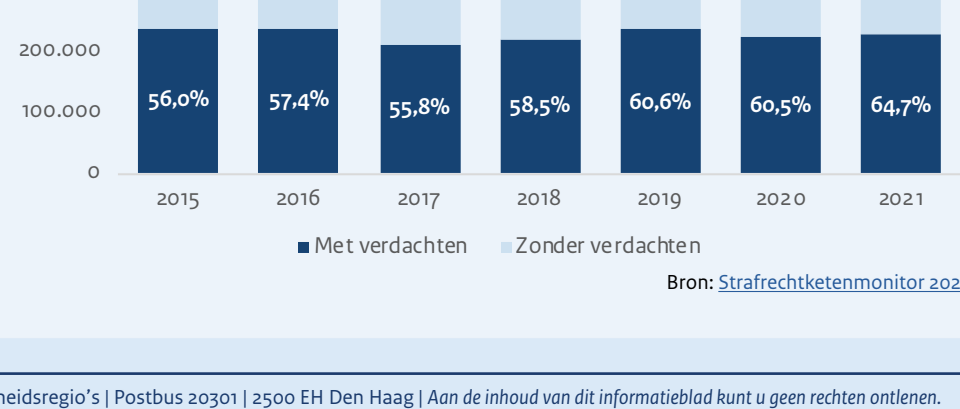
Ophelderingspercentage

Het ophelderingspercentage betreft het aantal misdrijven waarbij ten minste één verdachte bij de politie bekend is, ook al is deze voortvluchtig of ontkent hij/zij het strafbare feit te hebben gepleegd. Gerelateerd aan het totaal aantal geregistreerde misdrijven. Een opgehelderd misdrijf wordt geregistreerd in het jaar waarin het misdrijf is opgehelderd. In 2021 is 27,7% van de geregistreerde misdrijven opgehelderd.

Bron: data.politie.nl

Afgeronde onderzoeken met en zonder verdachten

Bron: Strafrechtsmonitor 2021